

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Metodinė medžiaga

*Pradinio ugdymo tautinių mažumų gimtųjų kalbų
programai įgyvendinti*

**Skaitymo gebėjimų vertinimo pavyzdžiai
lenkų kalbos 3-4 klasės pamokose**

Parengė:

Vilniaus Vladislavo Sirokomlės gimnazijos
pradinių klasių mokytojos Veslava Černigovska ir Renata Jablonska

Konsultavo ir siūlymus teikė:

Ugdymo plėtotės centro metodininkė
Danuta Szejnicka

2019 m.

Tikslas

Testas skirtas patikrinti ir įvertinti 3-4 klasių mokinių skaitymo ir teksto suvokimo gebėjimus. Tai pagalba mokytojui, kaip vertinti mokinių darbus, nustatyti jų trūkumus, padėti mokiniams įveikti kilusius sunkumus ir pasiekti geresnių rezultatų.

Pasiekimai iš Pradinio ugdymo bendrųjų programų

Tikrinami ir vertinami mokinių gebėjimai suprasti negrožinį tekstą, daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas: remiantis tiesiogiais pasakytais dalykais ir potekste, nurodyti teksto temą, problemą, formuluoti pagrindinę mintį. Nustatomas mokinių gebėjimas interpretuoti skaitomus tekstus, aiškiai, tiksliai, glaustai formuluoti mintis.

Santrauka

Teksto suvokimo testas „Protas bei jausmai“ skirtas 3-4 klasių mokiniams, sklindaus ir sąmoningo skaitymo įgūdžiams lavinti. Testą sudaro dalykinio stiliaus tekstai, kuriais galima pasinaudoti integruojant kalbos ir pasaulio pažinimo pamokų temas. Pateikti teste klausimai yra diferencijuoti, sukurti taip, kad atitiktų tris lygmenis (patenkinamą, pagrindinį ir aukštesnįjį) ir tikrintų mokinių praktinius gebėjimus, išsiugdytus remiantis gautomis žiniomis. Uždaviniai po kiekvieno teksto sudėlioti nuo lengvesnių iki sunkesnių. Tai suteikia galimybę ir silpnesniam mokiniui patirti sėkmę. Testu tikrinama ne tik žinių taikymas ir teksto supratimas, bet ir aukštesnieji mąstymo gebėjimai. Taip darbas su tekstu patikrina, kaip mokinys visais aspektais suvokia tekstą ir padeda mokytojui įvertinti mokinio gebėjimus analizuoti ir interpretuoti pateikta informaciją.

Skaitymo užduotis

Temat: Test czytania ze zrozumieniem „Mózg a zmysły”.

Cel: Sprawdzić umiejętności czytania tekstu popularnonaukowego.

Test „Mózg a zmysły” sprawdza umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstu nieliterackiego na poziomie klasy trzeciej lub czwartej. Obejmuje 10 poleceń. Uczeń musi zaznaczyć prawidłową odpowiedź w teście, jeśli się pomyli, błędną odpowiedź przekreśla i zaznacza właściwą. Za prawidłowe odpowiedzi przyznaje się 1 punkt. Czas przeznaczony na cały test wynosi 45 minut.

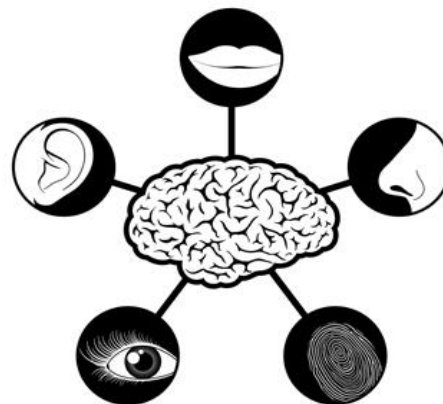
Przeczytaj podane dwa teksty i wykonaj zadania

Tekst I

Mózg a zmysły

Mózg pracuje przez cały czas, bez przerwy, dniem i nocą. Dzięki temu, że mamy mózg, potrafimy myśleć, zapamiętujemy, mamy wspomnienia, odczuwamy smutek i radość.

Mamy pięć zmysłów, które informują mózg o tym, co dzieje się wokół. Te zmysły to: dotyk, smak, węch, wzrok i słuch. Zmysł dotyku znajduje się w skórze. Dzięki niemu odczuwamy ból, a także lekki i przyjemny dotyk, ucisk, ciepło i zimno. Na języku mieści się zmysł smaku. Rozróżniamy smaki: słodki, gorzki, słony i kwaśny. W nosie występuje zmysł zwany węchem. Dzięki niemu rozróżniamy zapachy. Oczy są narządem wzroku. Dzięki temu zmysłowi widzimy światło, przedmioty, ludzi i wszystko, co nas otacza. Narządem słuchu są uszy. Nimi odbieramy wszystkie dźwięki z otoczenia.

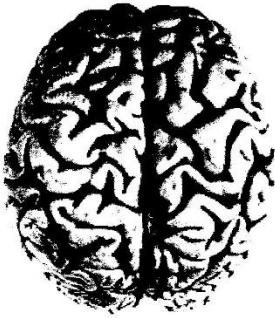

Wszystkie zmysły nieustannie zbierają informacje o otaczającym nas świecie. Nerwy, które wyglądają jak białawe nitki, przebiegają przez nasze całe ciało, przekazują te informacje do mózgu, mózg na ich podstawie decyduje o tym, co należy robić. Mózg nigdy nie wyłącza się całkowicie. Najlepiej odpoczywa, gdy śpimy, ale nawet wtedy pracuje. Dzięki temu miewamy różne sny. Aby mózg dobrze pracował, potrzebny jest sen. Dlatego między innymi należy kłaść się spać odpowiednio wcześnie.

M. Barańska, K. Sirak – Stopieńska, Testy dla uczniów klas II–IV szkoły podstawowej
„Lubię czytać ze zrozumieniem” Wydawnictwo HARMONIA Gdańsk 2011

Tekst II

Mózg a zmysły

Wewnątrz głowy, chroniony przez twardą czaszkę, znajduje się mózg, który sprawuje kontrolę nad całym organizmem człowieka. Jego powierzchnia jest pofałdowana jak włoski orzech. Serce pompuje do mózgu utlenioną krew przez całą masę przewodów zwanych tętnicami. Pozbawione tlenu przez cztery minuty komórki w mózgu obumierają i nie mogą być zastąpione przez nowe. Mózg dzieli się na dwie połowy, zwane półkulami. Każda półkula kontroluje inne czynności.

Mózg pracuje przez cały czas, bez przerwy, dniem i nocą.

Dzięki temu, że mamy mózg, potrafimy myśleć, zapamiętujemy, mamy wspomnienia, odczuwamy smutek i radość.

Ochrona mózgu

Aby zapobiegać uszkodzeniom mózgu, powinieneś nosić ochronny kask zawsze, kiedy uprawiasz sport, w którym twoja głowa jest narażona na uderzenia.

Centrum dowodzenia

Mózg jest najważniejszą częścią organizmu, stanowiącą jego ośrodek kontrolny, a jest tylko nieco większy od twoich dwóch pięści!

Zdolności muzyczne podporządkowane są prawej części mózgu.

Twoja prawa ręka jest kontrolowana przez lewą stronę mózgu.

Problemy matematyczne i logiczne są analizowane przez lewą półkulę.

Takie zdolności jak rysowanie i malowanie również podlegają prawej półkuli mózgu.

Zdolności językowe zależą od czynności lewej strony mózgu. Umożliwiają one mówienie, czytanie i pisanie.

Fantazja, wyobraźnia i marzenia senne są kontrolowane przez prawą półkulę.

Lewa półkula zapamiętuje imiona, daty i fakty.

ZADANIA

1. Kiedy mózg rozpoczyna pracę?

2. Napisz, za co odpowiada mózg?

3. Które twierdzenia są prawdziwe? Odpowiedz TAK lub NIE.

- A. Mózg wygląda jak białe nitki różnej grubości.
- B. Mózg jest pofałdowany jak włoski orzech.
- C. Mózgu nic nie chroni przed uszkodzeniami.
- D. Mózg umożliwia myślenie i zapamiętywanie.
- E. Mózg całkowicie się wyłącza, gdy śpimy.
- F. Gdy śpimy, mózg odpoczywa.

4. Skreśl wyrazy, które **nie są** nazwami zmysłów.

	węch	uszy	słuch
nerwy	oczy	nos	
wzrok	dotyk	skóra	smak

5. Napisz pięć nazw zmysłów, łącząc z odpowiednimi nazwami części ciała.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

6. Wymień **po dwie** czynności, które kontroluje prawa i lewa półkula mózgu.

Prawa półkula		Lewa półkula	
1.		1.	
2.		2.	

7. Napisz, jaka potrzebna jest ochrona dla mózgu, kiedy uprawiasz sport i po co?

8. Wyobraź sobie, że siadasz do stołu, aby zjeść obiad. Jakimi zmysłami możesz poznawać potrawę, którą będziesz jeść?

9. Wyobraź sobie, że za chwilę w telewizji rozpocznie się twój ulubiony program dla dzieci. Które zmysły wezmą udział w jego odbiorze?

10. Obok każdego pytania podkreśl właściwą odpowiedź. TAK lub NIE.

- A. Czy to prawda, że rozróżniamy tylko trzy smaki: gorzki, słony i słodki? TAK NIE
- B. Czy to prawda, że pozbawione tlenu komórki obumierają w ciągu czterech minut? TAK NIE
- C. Czy to prawda, że ciepło odczuwamy smakiem? TAK NIE
- D. Czy to prawda, że dzięki pracy mózgu zapamiętujemy zdarzenia? TAK NIE
- E. Czy to prawda, że mózg jest nieco mniejszy od twoich dwóch pięści? TAK NIE

Suma - 34 punkty.

ODPOWIEDZI DO TESTU

Mózg a zmysły

Zadanie	Odpowiedzi	Punktacja
1.	Mózg pracuje przez cały czas, bez przerwy, dniem i nocą.	0-1pkt
2.	Mózg sprawuje kontrolę nad całym organizmem człowieka.	0-1pkt
3.	A (-), B (+), C (-), D (+), E (-), F (+) za każdą prawidłową ocenę prawdziwości zdania – 1pkt	0-6 pkt
4.	należy skreślić: nerwy, oczy, uszy, nos, skóra za każdą prawidłowo zaklasyfikowaną nazwę – 1 pkt	0-5 pkt
5.	Dotyk - skóra smak - język węch - nos wzrok - oczy słuch - uszy za każde prawidłowe połączenie nazw zmysłu i części ciała – 1pkt	0-5 pkt
6.	<u>Prawa półkula:</u> zdolności muzyczne rysowanie i malowanie fantazja, wyobraźnia i marzenia senne <u>Lewa półkula:</u> problemy matematyczne i logiczne zdolności językowe zapamiętuje imiona, daty i fakty kontroluje prawą rękę za każdą trafną ocenę prawdziwości informacji po 1pkt	0-4 pkt
7.	Powinieneś nosić kask, bo twoja głowa jest narażona na uderzenia.	0-1 pkt
8.	Wzrokiem, smakiem, dotykiem, węchem za każdą prawidłową odpowiedź – 1pkt	0-4 pkt
9.	Wzrok i słuch za każde prawidłowe zaklasyfikowanie nazwy zmysłu – 1pkt	0-2 pkt
10.	A - nie, B - tak, C - nie, D - tak, E - nie za każdą prawidłową odpowiedź – 1 pkt	0-5 pkt
	Razem:	34 pkt